

Společné prohlášení České bankovní asociace a Ministerstva financí České republiky

Preambule

Sektor finančních služeb (bankovních i nebankovních) je důležitý pro ekonomiku i bohatý život občanů. Sektor prochází velmi dynamickým rozvojem (rychlost a rozsah inovací, jejich náročnost ale i nepřehlednost a výrazný trend globalizace). Jeho další zkvalitňování má proto značný potenciál a může konkurenceschopnost české ekonomiky i kvalitu života občanů dále posílit.

Signatáři tohoto prohlášení, vedeni společným zájmem podporovat rozvoj sektoru finančních služeb, zvyšování efektivnosti a kvality, přiměřenosti a přehlednosti zákonných a podzákonných norem, profesních pravidel a zvyklostí finanční sektor regulujících a jejich harmonický souběh s ostatními normami a hospodářskou a občanskou praxí, posilování vyvážených vztahů mezi poskytovateli služeb a klienty v prostředí volného trhu a konkurence soutěžitelů v rovných podmínkách, zvyšování přehlednosti a dostupnosti informací o poskytovaných službách a podmínkách, za kterých jsou tyto služby poskytovány, posilování stability, bezpečnosti a důvěryhodnosti systému, harmonizace standardů aplikovaných ve finančních službách v ČR s evropským kontextem, rozvoj povědomí široké veřejnosti o principech fungování finančních služeb a specifických právech a povinnostech poskytovatelů a klientů, přistupují k tomuto Prohlášení.

Potřeba posílení spolupráce a zefektivnění komunikace mezi státem, subjekty operujícími v oblasti finančních služeb a uživateli těchto služeb při vytváření podmínek pro zvyšování kvality fungování finančního sektoru

V rámci diskusí, které z podnětu Ministerstva financí ČR probíhaly za účasti České bankovní asociace, spotřebitelských svazů, České národní banky a bankovních subjektů, byly identifikovány některé oblasti fungování sektoru finančních služeb (Oblasti), jejichž zkvalitnění a zpřehlednění zvýší efektivnost sektoru jako celku.

Tyto diskuse rovněž odkryly potřeby jasného vymezení systémového rámce, v němž by za vyvážené a harmonické účasti exekutivy, profesních asociací a spotřebitelských svazů a subjektů v sektoru finančních služeb operujících, byly zformulovány potřebné kroky směřující k dalšímu rozvoji a zlepšení v identifikovaných i dalších oblastech.

Signatáři mají zato a navrhuji, aby tuto roli, za přispění a podpory signatářů, v budoucnosti plnila stálá platforma dialogu (zvláštní orgán či komise) se zákonem vymezenými pravomocemi a odpovědnostmi v oblastech popsanych v preambuli Prohlášení. Tento zvláštní orgán bude mít postavení a pravomoci harmonicky vyvážené vůči zákonodárnému procesu, orgánům státní správy, regulace a dohledu a subjektům podnikajícím v oblasti finančních služeb nebo tyto sdružující. Státní správa, Česká národní banka, finanční sektor a spotřebitelské svazy budou mít vyvážený vliv na ustanovování klíčových představitelů tohoto orgánu.

Signatáři učiní potřebné kroky k tomu, aby byly bez odkladu zahájeny potřebné analytické a následně pak zákonodárné iniciativy, které ke zřízení tohoto orgánu a navazujících systémových nástrojů budou směřovat v nejbližším možném termínu.

V období do ustanovení tohoto orgánu vznikne na základě zvláštní dohody signatářů Expertní skupina, jejíž rolí bude rozpracování analýz Oblastí a jejich následné shrnutí do příslušných doporučení (doporučení podle povahy věci mohou mít rámec legislativní, formulace tzv. best practice, odkaz na jiné již existující standardy, návrhy na zřízení zvláštních komunikačních režimů či pozičních dokumentů), na jejichž základě by Vládě ČR byly postupně doporučovány konkrétní politiky a záměry směřující k rozvoji sektoru finančních služeb. Přesné vymezení Okruhů a harmonogram prací směřujících k řešení otázek s Okruhy souvisejících budou touto skupinou zpracovány nejpozději do konce ledna 2006.

Signatáři se shodují, že legislativní úpravy stávajících zákonných a podzákonných norem jsou na místě pouze v případech, kdy je nezbytně nutné nastavit jasnou vymahatelnost práv a povinností nad rámec obecných principů volného trhu. Signatáři se shodují, že pokud bude pro další postup směřující k zkvalitnění Oblastí zvolena legislativní cesta a MF ČR předloží příslušné návrhy, umožní bankám a ostatním dotčeným subjektům konzultovat přesné znění legislativních změn, podle potřeby se těchto konzultací budou účastnit i další profesní organizace, aby bylo zajištěno rovnoměrné a přiměřené aplikování změn a nových standardů na všechny sektory finančního trhu; pokud budou novými legislativními normami bankám uloženy zvláštní povinnosti, bude zajištěno, aby se shodné povinnosti vztahovaly také na nebankovní subjekty působící ve finančním sektoru, kdekoliv, kde je to relevantní. Signatáři se budou podílet na urychlené přípravě a zavedení transparentního systému dopadových analýz pro přípravu legislativy finančního trhu a zavazují se vzájemně plně informovat a vyměňovat si data o očekávaných legislativních dopadech. Všechny legislativní změny budou mít dostatečné legisvakanní lhůty, aby existoval prostor pro úpravy systémů bank a ostatních dotčených subjektů.

Legislativní iniciativy Ministerstva financí ČR budou provázány s činností Expertní skupiny. V těchto případech bude přednostně volena cesta vyhlášky Ministerstva financí ČR připravené v průběhu roku 2006 tak, aby byl dostatek času na vzájemné konzultace. Takovéto vyhlášky by měly být následně nahrazeny nástroji odpovídající působnosti Zvláštního orgánu a rámci, v němž bude Zvláštní orgán působit.

Signatáři Prohlášení budou podporovat práci Expertní skupiny.

Signatáři budou společně pozitivní komunikací podporovat práci Expertní skupiny a konsensuálně na základě doporučení Expertní skupiny zaváděné změny.

Vymezení oblastí, které budou předmětem činnosti Expertní skupiny

Společná revize podmínek informování klientů a nabídky produktů

Vybrané typy finančních produktů by měly být v rámci jejich nabídky a poskytování klientům popsány přehlednými infolisty, které budou obsahovat základní informace o podmínkách, cenách a rizicích produktu (podle rámcového modelu zkráceného prospektu podílových fondů, resp. evropského standardu předsmuvní informace u úvěrů na bydlení). Expertní skupina v průběhu roku 2006 navrhne strukturu (pořadí), obsah a formu zveřejnění těchto základních informací pro jednotlivé vybrané produkty, v případě číselných údajů i metodiku jejich výpočtu. Expertní skupina navrhne také časový harmonogram implementace potřebných změn. Tento minimální standard informačních listů bude zakotven odpovídající normou, pravděpodobně vyhláškou MF ČR.

Porovnání podmínek bank a nebankovních subjektů při nabídce finančních produktů

V průběhu roku 2006 Expertní skupina ve spolupráci s MF ČR zajistí nezávislou expertní studii srovnávající podmínky bank a nebankovních subjektů finančního trhu při nabídce různých finančních produktů. Na základě této studie navrhne Expertní skupina vyrovnání podmínek poskytování finančních služeb pro všechny soutěžitele při respektování evropských direktiv. Výsledky studie budou zohledněny při formulování zásad pro zřízení Zvláštního orgánu, jeho působnosti a navazujících otázek spojených s jeho implementací.

Ochrana osobních údajů

V rámci práce Expertní skupiny bude rozpracována otázka evidence a ochrany osobních údajů klientů s důrazem na zvýšení povědomí klientů o tom, jaká data o nich finanční instituce vedou a jak s nimi nakládají ve vazbě na přiměřenou aplikaci povinností finančních institucí obezřetně

podnikat a poskytovat součinnost při boji s praním špinavých peněz a ekonomickou kriminalitou a ve vazbě na systémové potřeby ekonomiky v oblasti vyvážených informačních režimů souvisejících s úvěrovou agendou. Expertní skupina posoudí i potřebný rozsah standardizace takových pravidel pro celý sektor finančních služeb.

Poskytování dostatečných a jasných informací klientům

Efektivní fungování tržních mechanismů ve finančním sektoru České republiky by mělo být dále posíleno dalším zpřehledněním cen služeb a podmínek, za kterých jsou tyto služby poskytovány. Expertní komise posoudí nejvhodnější rozsah povinného uvádění celkové ceny za službu (tam, kde služba sestává z několika zpoplatněných operací nebo se k ní vztahuje více různých poplatků a kde je to z povahy takové služby přirozené), dostupnost informací o cenách služeb (včetně nejvhodnější formy a rozsahu historických údajů o cenách takových produktů), jasné pojmenování základních operací, které nemohou být předmětem produktové diferenciace. Expertní komise navrhne definice základních ukazatelů, které příslušný typ produktu přehledně popisují (výpočet úroků, RPSN a podobně) a umožňují srovnatelnost jednotlivých produktů. Cílem této iniciativy bude rovněž zajistit v dané oblasti rovné podmínky bank a nebankovních subjektů finančního trhu. Jedním z klíčových úkolů Expertní skupiny bude vyhodnocování efektivity jednotlivých pravidel.

Podpora znalostí zákazníků

V souladu s připraveným Usnesením vlády (které uloží ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy spolu s ministerstvem financí a ministerstvem průmyslu a obchodu do 30. září 2006 připravit systém budování finanční gramotnosti na základních a středních školách) na základě doporučení Expertní skupiny vznikne tým složený z expertů finančního sektoru, MF, MPO, odborníků na vzdělávání a spotřebitelských organizací, který doporučí základní směry finančního vzdělávání. Alternativní možností je vypsát s tímto zadáním na počátku roku 2006 na dané téma grant s termínem do srpna 2006.

Tento bod bude v souladu s již připravovanou iniciativou ČBA na posílení finanční gramotnosti obyvatelstva a tato iniciativa se stane základním stavebním kamenem připravovaného komplexního projektu. Součástí těchto iniciativ budou i sémantické, lexikální a logické nástroje (kupř. uvažované vytvoření Slovníku základních termínů pro finanční trhy), které by klientům poskytovaly efektivní podporu při výběru produktů. Tato iniciativa by měla být zaměřena jak na fyzické osoby, tak na mikro-podnikatelské subjekty.

Posílení postavení klientů

S využitím připravovaného Kodexu práv klientů ČBA, etických pravidel Unie investičních společností, dostupných evropských ekvivalentů a zkušeností dalších vyspělých zemí Expertní komise navrhne do konce roku 2006 Kodex, zahrnující společné prvky pro jakoukoliv finanční službu a následně specifická práva poskytovatele a klienta pro jednotlivé typy produktů, včetně začlenění takového kodexu do systému regulace finančního sektoru tak, aby byl kompatibilní s působností Zvláštního orgánu.

Expertní skupina v rámci své činnosti může identifikovat i další okruhy, jejichž analýza a případná doporučení by měly potenciál přispět k dalšímu rozvoji finančního sektoru ve smyslu Preambule.

Mgr. Bohuslav Sobotka
1. místopředseda vlády ČR
Ministr financí ČR

Ing. Pavel Kavánek
Prezident České bankovní asociace

V Praze dne 7.prosince 2005